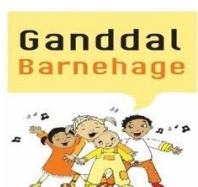

Årsplan for Ganddal Barnehagene 2023-2024

«På lag for livslang lærelyst»

verdsettende- inkluderende- medskapende

SANDNES KOMMUNE

SØRBØ BARNEHAGENE

Sørbo barnehage Sør

Ganddal barnehage

Sørbo barnehage Nord

Innhold

Innhold	2
Presentasjon av virksomheten	4
Barnehageåret 2023/24	4
Strategi for ledelse og medarbeiderskap – Sandnes Kommune	5
Mål og tiltak i intern kontrakt	5
Visjoner og profil	5
Årsplan	6
Kvalitetsplan.....	6
Innsatsområder i kvalitetsplanen	7
Utviklingsstøttene barnehage, USB	8
Trygt og godt barnehagemiljø	9
Rammeplan og pedagogisk praksis	9
Lov om barnehager med rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.	9
Planlegging	9
Vurdering.....	10
Dokumentasjon	11
Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet.....	12
Barn og barndom	12
Demokrati.....	13
Mangfold og gjensidig respekt.....	13
Likestilling og likeverd	14
Bærekraftig utvikling	14
Livsmestring og helse.....	14
Danning gjennom omsorg, lek og læring	15
Omsorg	15
Lek	16
Læring	16
Danning	17
Barns medvirkning.....	18
Samarbeid mellom hjem og barnehage	18
Foreldreråd og samarbeidsutvalg.	18
Overganger i barnas liv	19
Når barnet begynner i barnehagen.....	19

Overganger innad i barnehagen	19
Overgang til skole	19
Progresjon.....	20
Barnehagens fagområder	20
Kommunikasjon, språk og tekst	20
Kropp, bevegelse, mat og helse	21
Kunst, kultur og kreativitet.....	21
Natur, miljø og teknologi.....	22
Antall, rom og form	22
Etikk, religion og filosofi	22
Nærmiljø og samfunn	23
Trafikksikker kommune/ trafikksikker barnehage	23
Taushetsplikt	24
Politiattest.....	24
Samarbeidspartnere	24
Planer i Sandnes kommune:.....	25
Vedlegg nr. 1, Utviklingsplan for profesjonelle læringsfellesskap	25
Vedlegg nr. 2, oversikt -USB	27
Vedlegg nr. 3, oversikt- Periodeplaner.....	28
Vedlegg nr. 4, Progresjonsplaner	29
Vedlegg nr. 5, organisasjonskart	37

Presentasjon av virksomheten

Ganddal barnehagene består av Sørbø barnehage Sør, Sørbø barnehage Nord og Ganddal barnehage, et virksomhetsområde som eies og drives av Sandnes Kommune. De kommunale barnehagene er samorganisert i virksomheter hvor målet for organiseringen er effektiv og robust drift av de kommunale barnehagene.

Barnehageåret 2023/24

Sørbø Sør består av 6 avdelinger: 3 avdelinger for barn i alderen 3-6 år og 3 avdelinger for barn i alderen 0-3 år. Barnehagen har 22,5 årsverk fordelt på styrer, pedagoger og fagarbeidere/ assistenter.

Sørbø Nord består av 5 avdelinger: 3 avdelinger for barn i alderen 3-6 år og 2 avdelinger for barn i alderen 0-3 år. Her er 20,5 årsverk fordelt på styrer, pedagoger og fagarbeidere/ assistenter.

Ganddal barnehage består av 4 avdelinger: 2 avdelinger for barn i alderen 0-3 år, 1 avdeling for barn i alderen 2-4 år og 1 avdeling for barn i alderen 3-6 år. Barnehagen har 16 årsverk fordelt på styrer, pedagoger og fagarbeidere/ assistent.

Virksomheten har i tillegg egen virksomhetsleder, lærling (er) og støttepersonell.

Barnehagens ansatte:

- ✚ Virksomhetsleder -er øverste leder for alle barnehagene i virksomheten, med hovedansvar for virksomhetens faglige kvalitet, økonomi og personaloppfølging. Er en del av virksomhetens lederteam.
- ✚ Styrer -skal sikre god faglig kvalitet i egen barnehage. Har et delegert ansvar for daglig drift av barnehagens personaloppfølging og økonomi. Er en del av virksomhetens lederteam.
- ✚ Pedagogisk leder -leder det daglige arbeidet på sin avdeling/gruppe, medvirker til at virksomheten holder et høyt faglig nivå. Er en del av barnehagens lederteam.
- ✚ Barnehagelærer bistår pedagogisk leder i det daglige arbeidet med barnegruppen.
- ✚ Barne- og ungdomsarbeideren bruker sin fagkompetanse i det daglige arbeidet i barnegruppen, medvirker til at virksomheten holder god faglig kvalitet.
- ✚ Assistent bruker sin realkompetanse i det daglige arbeidet i barnegruppen. Medvirker til at virksomheten holder en god kvalitet.

«Strategi for ledelse og medarbeiderskap» er utarbeidet av medarbeidere, ledere, tillitsvalgte og verneombud i Sandnes kommune. Strategien beskriver kommunens felles verdigrunnlag. Det vil si de holdninger, atferder og verdier som kjennetegner menneskene som jobber i kommunen. [Les om strategi for ledelse og medarbeiderskap](#)

Strategien skal være:

- Et redskap for å styrke ledernes beslutningskompetanse
- Et viktig strategisk verktøy i utviklingen av organisasjonen
- En veiviser for godt medarbeiderskap

Mål og tiltak i intern kontrakt

Et av styringsdokumentene for kommunens barnehager er intern kontrakt. Intern kontrakt signeres av barnehageeier/kommunaldirektør og virksomhetsleder. I internkontrakten legges det inn felles målsetninger som gjelder alle virksomhetene i området. Det kan også legges inn felles mål for barnehagene. Dersom barnehagen har interne målsetninger legges disse også inn her.

Målene i internkontrakt oppdateres hvert år etter dialog med barnehagevirksomhetene.

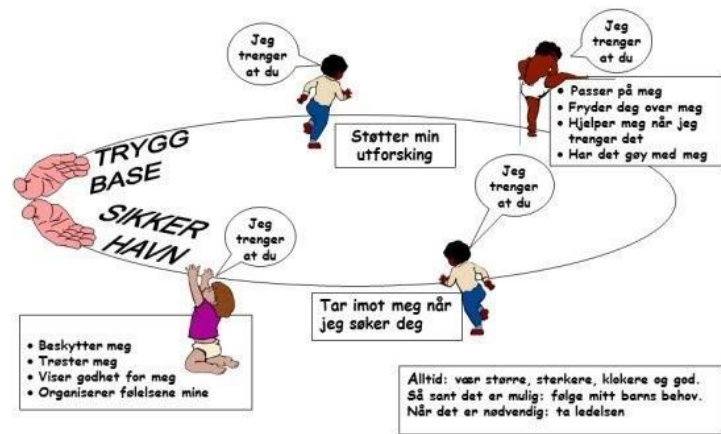
Visjoner og profil

I løpet av barnehageåret 2023/24 skal virksomheten starte en prosess med hensikt om å etablere en felles visjon og et felles verdigrunnlag for våre tre barnehager. Ganddal barnehagene har gjennom medbestemmelse valgt å ta utgangspunkt i visjon og verdier hentet fra Sandnes kommune sin Kvalitetsplan for et helhetlig utdanningsløp. Vi skal jobbe frem felles standarder på hvordan vi ønsker å ha det gjennom verdiene **verdsettende, inkluderende** og **medskapende**. Disse verdiene skal i fellesskap oversettes fra ord til handling og brukes som styringsverktøy for å nå vår felles visjon, «**På lag for livslang lærelyst**».

Gandalbarnehagene vil fortsatt utvikle sin praksis knyttet mot tilknytningsteori.

Det innebærer en praksis på barns premisser, der den voksne er sensitive for barns uttrykk, og kan lede barn videre i sin utvikling - individuelt og i gruppen.

- ✚ Dele barns fokus
- ✚ Dele barns intensjon
- ✚ Dele barns følelser

Tilknytningsteori er kjent for alle ansatte i barnehagen

Årsplan

Alle barnehager er pålagt gjennom Lov om barnehager og Rammeplan å utarbeide en egen årsplan. Den skal presentere barnehagen på en slik måte at det tydelig kommer fram hvordan personalet jobber med områdene i rammeplanen. Årsplanen skal være et forpliktende arbeidsdokument for personalet og skal fastsettes av barnehagens Samarbeidsutvalg.

Planen bygger også på Kvalitetsplan for helhetlig utdanningsløp i Sandnes kommune 2020-2024.

Virksomheten har en egen arbeidsgruppe bestående av en pedagog fra hver barnehage i tillegg til en representant fra virksomhetens ledergruppe. Sammen har de hovedansvar for å jobbe med virksomhetens årsplan og periodeplaner for jevnlig evaluering og forbedring.

Kvalitetsplan

Kvalitetsplanen skal bidra til god kvalitet i barnehage og skole i Sandnes kommune. Utdanningsløpet skal preges av helhet og sammenheng. Barn og unge skal oppleve å bli møtt med gode felles verdier og holdninger gjennom hele barnehage- og skoleløpet. Målene i planen skal bidra til kunnskapsbasert praksis, høy kvalitet og felles standard i barnehagene. Kvalitetsplanen skal være et dokument for den enkelte barnehagen i planlegging, vurdering og evaluering. [Les Kvalitetsplanen](#)

Tidlig innsats

Barnehagen skal gi et kvalitetsmessig godt barnehagetilbud til alle barn og samtidig sette inn tiltak tidlig dersom det er behov for det.

Virksomhetens ansatte skal:

- ✚ Sikre et godt tilpasset pedagogisk tilbud fra tidlig småbarnsalder.
- ✚ Arbeider målrettet for å forebygge utfordringer gjennom økt fokus på livsmestring og lærelyst gjennom allsidig utvikling og læring.
- ✚ Settes inn tiltak umiddelbart når utfordringer avdekkes.

Barns behov, barns stemme

Hele personalet skal ha handlingskompetanse for å gi barn best mulig støtte i sin utvikling og læring. De ansatte skal ta utgangspunkt i barns behov og det barn er opptatt av.

Barnehagebarn skal oppleve barnehagetilbudet som trygt og godt for dem.

Virksomhetens ansatte skal:

- ✚ Være bevisst barns ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medskapning på måter som er tilpasset barn og elevers alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov.

Digital praksis i barnehagen

Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Barnehagen skal utøve digital dømmekraft og bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier. [Les planen Digital praksis i kommunale barnehager i Sandnes](#)

Virksomhetens ansatte skal:

- ✚ Ta i bruk teknologi som kan bidra til nye metoder for lek og læring.
- ✚ Legge til rette for at alle barn opplever at ny teknologi og digitale verktøy brukes for å gi økt mestring, kreativitet, læringsutbytte og inkludering.
- ✚ Bidra til at barn utvikler kritisk tenkning og etisk bevissthet ved bruk av digitale verktøy.

Profesjonelle læringsfellesskap og barnehagebasert kompetanseutvikling.

Barnehagen skal ha en systematisk og kollektiv kapasitetsbygging der alle ansatte tilegner seg barnehagekunnskap og omgjør den til handlingskompetanse.

Virksomhetens ansatte skal:

- ✚ Delta aktivt gjennom erfaringsdeling og refleksjon for videreutvikling og evaluering av egen praksis, til beste for barns læring og utvikling.
- ✚ Ta ansvar for å videreutvikle virksomhetens strukturer for samarbeid, støtte og veiledning mellom kolleger, på tvers av barnehagene i virksomheten.

Utviklingsstøttene barnehage, USB

USB er vårt profesjonelle læringsfellesskap og barnehagebaserte kompetanseutvikling. Sandnes kommune arbeider etter et helhetlig kvalitetssystem for å styrke allmennpedagogikken gjennom økt kunnskap og handlingskompetanse om hvordan barnehageansatte best kan støtte barn i deres utvikling. Den viktigste faktoren for å fremme barns omsorgs- og læringsmiljø i barnehagen er kvalitet på de ansattes samspill med barna.

Slik er det hos oss:

- ✚ Barnehagebarn i Ganddal barnehagene skal gis et kvalitativt godt tilbud uavhengig av avdeling og uavhengig av barnehage.
- ✚ Alle barnehageansatte skal få strukturell og faglig støtte for effektivt å kunne støtte barnas sosio-emosjonelle behov og kognitive utvikling gjennom barnehagedagen.
- ✚ Virksomheten har et sterkt fokus på relasjonskompetanse og anvendelige verktøy.

Virksomhetens ansatte skal:

- ✚ Sikre at det er et positivt klima på avdelingen.
- ✚ Være sensitive overfor barns signaler.
- ✚ Ta barns perspektiv.
- ✚ Gi veiledning og reguleringsstøtte.

Virksomheten har en egen arbeidsgruppe bestående av en tilrettelegger fra hver barnehage. Sammen med virksomhetsleder har de hovedansvar for virksomhetens progresjon og utviklingsarbeid knyttet opp mot USB.

*se virksomhetens Utviklingsplan 2023-2026 for mer informasjon, vedlegg .1

*se oversikt USB, vedlegg .2

Trygt og godt barnehagemiljø

[Barnehageloven kapittel 8: Psykososialt barnehagemiljø](#)

For å sikre felles forståelse og lik praksis jobber Ganddal barnehagene etter egen handlingsplan «Trygt og godt barnehagemiljø». Barnehagene jobber også aktivt med Stine Sofie Barnehagepakke som er et opplæringsprogram som skal gi barnehageansatte økt handlingskompetanse i møte med vold og overgrep mot barn, så tidlig som mulig.

[Trygt og godt barnehagemiljø -en handlingsplan for Ganddal barnehagene](#)

Virksomheten har en representant fra hver barnehage som innehar rollen som Barnas verneombud. Sammen utgjør de en arbeidsgruppe som skal implementere Stine Sofie Barnehagepakke inn i barnehagens pedagogiske praksis.

Rammeplan og pedagogisk praksis

Lov om barnehager med rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.

[Rammeplanen](#) er en forskrift til [lov om barnehager](#). Målet med rammeplanen er å gi styrer, pedagogiske ledere og det øvrige personalet en forpliktende ramme for planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagens virksomhet. Rammeplanen redegjør for barnehagens samfunnsmandat, og innholdet skal synliggjøres i årsplanen til barnehagene.

“Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene” [Barnehagelovens §1 barnehagens verdigrunnlag](#)

Planlegging

[Les om planlegging i Rammeplanen](#)

Slik er det hos oss:

- ✚ Personalet planlegger, gjennomfører og evaluerer det pedagogiske arbeidet i barnehagen. De skal medvirke til at barnehagens innhold og virksomhet holder et høyt faglig nivå.

- ✚ Personalet legger til rette for et inkluderende barnehagemiljø hvor barnets stemme blir tatt hensyn til, barns medvirkning skal inkluderes i all planlegging.
- ✚ Barnehagens struktur/dagsrytme er planlagt ut fra barnas beste og er en betydningsfull del av barnehagens innhold. Personalet skal være godt kjent med alle elementene i dagsrytmen og kunne, til enhver tid, gjennomføre de oppgavene som strukturen inneholder.
- ✚ Personalet skal være forberedt til alle planlagte aktiviteter med barna, til avtalte foreldresamtaler og til andre planlagte møter.
- ✚ Pedagogene skriver periodeplaner, månedsplaner og ukeplaner der det utarbeides prosessmål for perioden. Planene er tilpasset de ulike barnegruppene og deres behov, og gir informasjon til foreldre/foresatte om barnas hverdag, aktiviteter og barnehagens innhold.
- ✚ Vi samarbeider på tvers av avdelingene og ivaretar en åpen og god kommunikasjon. Møtestrukturen i barnehagen ivaretar vårt behov for planlegging, samarbeid og veiledning.

Vurdering

[Les om vurdering i Rammeplanen](#)

Slik er det hos oss:

- ✚ Hovedformålet med vurderingsarbeidet er å sikre at alle barna får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen.
- ✚ Det pedagogiske arbeidet blir beskrevet, analysert og fortolket ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen.
- ✚ Faglige og etiske problemstillinger inngår i vurderingsarbeidet vårt.
- ✚ Vi bruker kvalitetskrysset når vi vurderer arbeidet i barnehagen, for å få fram hva som fungerer og hva som kan endres. Hva er bra? Hvorfor? Hva kan gjøres bedre? Hvordan?

Områder som vurderes er:

Pedagogisk praksis: gjennom våre profesjonelle læringsfellesskap.

Fester og arrangement: gjennom året er det ulike tradisjoner for fester/ arrangement med og uten foreldre. Ulike komiteer som har ansvar for planlegging av ulike arrangement.

Kvalitetskrysset brukes for å vurdere gjennomføring. Alle i personalet har ansvar for å gi innspill til komiteen.

Periodeplaner: periodeplanen vurderes avdelingsvis. Avdelingene velger ut hvilke områder i planen som skal vurderes og gir drøfter dette på avdelingsmøter.

*se oversikt over periodeplan, vedlegg nr.3.

- ✚ Mål for perioden - må vurderes hver gang.
- ✚ Fagområdene – koblet til progresjonsplaner.
- ✚ Særlige områder som vektlegges i månedsplan, f.eks. lek. måltid, utelek, tur og USB-dimensjon.

Dette gir grunnlag for refleksjon, læring og utvikling. Resultatet brukes av personal i et forbedringsarbeid og presenteres til foreldre gjennom månedsbrev og -planer.

- ✚ Vi jobber systematisk med refleksjon av det pedagogiske arbeidet, pedagoger på USB møtene og Barne- og ungdomsarbeidere/assistenter på refleksjonsmøter.
- ✚ Alle ansatte har ansvar for å jevnlig observere barnas utvikling med utgangspunkt i barnets individuelle forutsetninger, og kunnskap om barnets utvikling og behov.
- ✚ Barnas egne erfaringer og synspunkter skal inngå i vurderingsarbeidet.
- ✚ Vi har årlig Utviklingsmøte med barnehageeier.
- ✚ Brukerundersøkelse foregår annen hvert år.

Dokumentasjon

[Les om dokumentasjon i Rammeplanen](#)

Slik er det hos oss:

- ✚ Gjennom pedagogisk dokumentasjon synliggjør vi hva barna opplever og lærer i barnehagen, og hvordan vi jobber for å oppfylle kravene i rammeplanen og barnehageloven.
- ✚ Vi bruker dokumentasjon som et verktøy til videre arbeid med det barna interesserer seg for. Vi skal verne om barnas integritet i dokumentasjonen.
- ✚ Vi dokumenterer vurdering av enkeltbarns og barnegruppas trivsel og allsidige utvikling, når dette er nødvendig for å gi barnegruppa og enkeltbarn et tilrettelagt tilbud.
- ✚ Årsplan - vi bruker årsplanen som arbeidsverktøy.
- ✚ Periodeplan -plan over mål, tema og satsing med tidsramme på 2-3 måneder.
- ✚ Månedsplan/brev.

- ✚ Vi dokumenterer/synliggjør det pedagogiske arbeidet gjennom bilder, tekst og estetiske uttrykk (Ipad, permer for barna på avdelingene osv.).
- ✚ Vi bruker infoskjermer og Transponder i kommunikasjon med foreldre/ foresatte.

Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet

[Les om tilrettelegging i Rammeplanen](#)

Slik er det hos oss:

- ✚ Vi har egne rutiner for *Tidlig innsats*, for å følge opp enkeltbarn som vil ha behov for særlig tilrettelegging. Pedagogene kjenner våre interne og eksterne rutiner for Tidlig innsats (PPT, barne- og familieenheten).
- ✚ Personalet er kjent med og bruker pedagogisk analyse som metode i møte med utfordringer.
- ✚ Foreldrene er våre viktigste samarbeidspartnere underveis.
- ✚ Det som enkelte barn kan ha behov for særlig støtte i, blir gode strategier for å styrke alle barn.
- ✚ Ved behov gjennomfører vi jevnlig samarbeidsmøter med eksterne samarbeidspartnere.
- ✚ Alle ansatte observerer systematisk sine primærbarn. Hvert enkelt barns behov blir dokumentert og fulgt opp.
- ✚ Vi søker veiledning (intern/ eksternt) og følger opp strategier i planer.

Vi har gode rutiner i forhold til dokumentasjon

Barn og barndom

[Les om barn og barndom i Rammeplanen.](#)

Slik er det hos oss:

- ✚ Vi legger til rette for et miljø som lar barn få utforske og utvikle seg i eget tempo.
- ✚ Vi gir barn positive opplevelser og skaper gode barndomsminner.
- ✚ Vi legger til rette for trygg tilknytning.
- ✚ Vi bygger og ivaretar gode relasjoner.
- ✚ Vi er sensitive ansatte og ta barnets perspektiv, i tråd med USB.
- ✚ Vi anerkjenner leken og dens betydning.
- ✚ Vi deltar i barnas lek på barnas premisser.
- ✚ Vi viser bevissthet og respekt rundt det å være deltakende i barnas lek.

- ✚ Vi stimulerer til nysgjerrighet, glede og latter, og setter ord på barnas erfaringer i leken.
- ✚ Vi møter barn med forståelse og ta de på alvor.

Demokrati

[Les om demokrati i Rammeplanen](#)

Slik er det hos oss:

- ✚ Vi samtaler med barna, og lytter til deres følelser og meninger.
- ✚ Vi observerer og lærer barna godt å kjenne.
- ✚ Vi tar barnas innspill på alvor og lar de bli synliggjort i barnehagens hverdag/ demokratiske praksis. De får erfaring med at de får medvirke i sin hverdag.
- ✚ Vi tar vår visjon på alvor.
- ✚ Vi er sensitive ansatte som ser hvert barn i gruppen- og følger opp barn som har behov for særlig støtte.
- ✚ Vi lærer barn gode strategier i konfliktløsninger.

Mangfold og gjensidig respekt

[Les om mangfold og gjensidig respekt i Rammeplanen](#)

Slik er det hos oss:

- ✚ Vi er romslige, modige og sunne (kommunens verdier).
- ✚ Vi aksepterer at barn og ansatte er forskjellige, anerkjenner mangfold.
- ✚ Vi markerer FN-dagen og Samefolkets-dag.
- ✚ Vi har «fadderbarn» og fokus på nestekjærighet.
- ✚ Vi synliggjør de forskjellige kulturene som er representert i barne- og personalgruppen i barnehagen ved å lære noe om kulturene. Vi synger sanger, teller og hilser på avdelingens ulike språk. Har kjennskap til de ulike flaggene som er representert.
- ✚ Vi bevisstgjør barn på forskjeller, samtidig som vi vektlegger likheter.
- ✚ Vi viser respekt for ulikheter. Ulike barn, trenger ulike ting. Ulike familier, har ulike behov.
- ✚ Personalet er gode rollemodeller.

Vi sørger for at hvert enkelt barn opplever at barnehagen er et godt sted å være. At de får en opplevelse av mening og at de er verdifulle for felleskapet.

Likestilling og likeverd

[Les om likestilling og likeverd i Rammeplanen](#)

Slik er det hos oss:

- ✚ Vi legger til rette for at alle, uansett hvem de er og hvor de kommer fra, skal bli anerkjent og føle sin tilhørighet i fellesskapet.
- ✚ Vi tar barnet på alvor.
- ✚ Vi gir alle barn like muligheter.
- ✚ Vi møter alle barn og foreldre med respekt og anerkjennelse.
- ✚ Vi planlegger/legger til rette for at alle kan delta.
- ✚ Vi sørger for at det enkelte barn opplever at barnehagen er et godt sted å være. At barnet får en opplevelse av mening og at det er en verdifull del av fellesskapet.
- ✚ Vi reflekterer over egne holdninger.

Bærekraftig utvikling

[Les om bærekraftig utvikling i Rammeplanen](#)

Slik er det hos oss:

- ✚ Vi setter søkelys på bærekraft.
- ✚ Vi definerer og velger ut gjennomførbare prosjekt.
- ✚ Vi øker kunnskapene om bærekraft for ansatte, barn og foreldre.
- ✚ Det forventes at personalet er nysgjerrige på temaet.
- ✚ Hele personalet bidrar til å utvikle ny praksis.
- ✚ Vi er sertifiserte miljøfyrtårn-barnehager.

Livsmestring og helse

[Les om livsmestring og helse i Rammeplanen](#)

Slik er det hos oss:

- ✚ Vi serverer sunn mat etter egen matplan.
- ✚ Vi er ute hver dag, og legger til rette for fysiske aktiviteter.
- ✚ Vi har fokus på viktigheten av hygiene.
- ✚ Dagsrytmen på hver avdeling ivaretar behovet for ro og hvile i løpet av dagen.
- ✚ Vi jobber etter dimensjonene i USB.
- ✚ Vi har egen handlingsplan «Trygt og godt barnehagemiljø».
- ✚ Vi hjelper barna til å forstå sine egne følelser i alle situasjoner og er derfor bevisst på å benevne følelser i samspill med barna.

- ✚ Vi respekterer barnas behov for hvile/alenetid.
- ✚ Vi kontakter samarbeidspartnere og søker veiledning når vi har behov for det.
- ✚ Vi er sensitive voksne og tar barnas signaler på alvor.
- ✚ Vi sørger for at det enkelte barn opplever at barnehagen er et godt sted å være. At det har en opplevelse av mening og at det er betydningsfullt for felleskapet.
- ✚ Vi gir alle barn like muligheter.

Danning gjennom omsorg, lek og læring

[Les om barnehagens innhold og formål i Rammeplanen](#)

Omsorg

[Les om omsorg i Rammeplanen](#)

Slik er det hos oss:

- ✚ Vi jobber etter USB, og trygghetssirkelen er sentral.
- ✚ Vi legger til rette for et miljø som er preget av glede, humor, kreativitet og omtanke for felleskapet.
- ✚ I møte med barn er vi åpne, varme, genuint interesserte og viser omsorg for hver enkelt.
- ✚ Vi ivaretar hvert barns behov for fysisk omsorg, inkludert behov for ro og hvile.
- ✚ Det er hver ansatt sitt ansvar for at alle barn opplever trygghet og tilknytning, tilhørighet og trivsel i barnehagen vår.
- ✚ Vi bekrefter barns følelser.
- ✚ Vi støtter og oppmuntrer barna til å vise omsorg for andre og til selv å kunne ta imot omsorg.
- ✚ Vi bidrar til at barna utvikler tillit til seg selv og andre.
- ✚ Vi samarbeider med/kontakter PPT og barnevernet ved behov.
- ✚ Vi jobber ut ifra «omsorgsblomsten».

Barn har ulike omsorgsbehov, men likevel finnes det noe som er felles, nemlig behovet for å føle seg:

- ✚ Elsket
- ✚ Respektert
- ✚ Forstått
- ✚ Verdsatt
- ✚ Ønsket av andre

Hvert barn har sin primærkontakt blant personalet. Hver dag gir personalet sine primærbarn anerkjennelse. De bruker barnets navn, har blikk -kontakt, berører de og har gyldne øyeblikk med barna. Denne anerkjennelsen er grunnlaget for det enkelte barns trygghet og trivsel. Gjennom å oppleve anerkjennelse vil barnet kunne utvikle positive holdninger til seg selv og til omverdenen.

Lek

[Les om lek i Rammeplanen](#)

Slik er det hos oss:

- ✚ Leken har stor plass hos oss i barnehagen. Vi er bevisste på at barna lærer gjennom lek.
- ✚ Toddlerne stapper og går, og undersøker og studerer det meste på sin vei. Vi sitter på gulvet og er nær barna i deres lek. Vi samtaler med barna om det de holder på med, og støtter dem og motiverer dem i sine utfordringer.
- ✚ Vi vet at nærheten til barna og å ta del i barnas lek er viktig. Vi er nysgjerrige ansatte som stiller spørsmål til barna, deltar og er engasjert i det de holder på med.
- ✚ Spesielt på stor avdeling legger vi til rette for lek med språk, språksprell og lek og aktiviteter i aldershomogene grupper.
- ✚ Vi tilrettelegger det fysiske miljøet så det blir tid og rom for ulike typer lek.
- ✚ Vi tar initiativ og tilrettelegger for lek og aktivitet, og bidrar til at alle barn kommer med i leken.
- ✚ Vi er til stede, støtter og hjelper barna til å utvikle leken.
- ✚ Vi bidrar til at barna får felles erfaringer som gir grunnlag for lek og leketemaer.
- ✚ Vi observerer og analyserer barnas lek og lekemønstre.
- ✚ Vi har et bevisst forhold til lekemateriell (god kvalitet og gi utfordringer).
- ✚ Vi går inn «på likt» i barnas lek. (Det er lov å «miste oss selv» i leken).
- ✚ Vi vet at i leken «smaker barna på livet/verden».

Læring

[Les mer om læring i Rammeplanen](#)

Slik er det hos oss:

- ✚ Vi er tilstedeværende ansatte som er oppmerksomme på barnas interesser og læring i hverdagen og i leken.
- ✚ Vi anerkjenner og ivaretar at det finnes rom for læring i alle situasjoner.
- ✚ I samlingsstunden øver vi på å ha felles fokus på ulike temaer.

- ✚ Vi legger til rette for at barna får bidra i egen og andres læring.
- ✚ Vi bruker progresjonsplan.
- ✚ Vi er utviklingsstøttene ansatte.
- ✚ Vi motiverer barna til å tenke selv ved å stille åpne spørsmål.
- ✚ Vi er bevisste på språket.
- ✚ Vi tilbyr aktiviteter som engasjerer barna individuelt og på gruppenivå.
- ✚ Vi legger til rette for et stimulerende miljø som støtter opp om lysten til lek, utforske, forstå sammenheng, lære og mestre.
- ✚ Gjennom digital praksis i barnehagen får barna erfaring med ulike digitale verktøy.
- ✚ Vi er bevisste på at barna skal få en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier.

Danning

[Les om danning i Rammeplanen](#)

Slik er det hos oss:

- ✚ Vi forstår danning som en helhetlig utviklingsdimensjon, som inkluderer oppdragelse, omsorg og undervisning.
- ✚ Vi setter søkelys på holdninger og verdier gjennom hele dagen.
- ✚ Vi gir barna gode opplevelser.
- ✚ Vi jobber etter USB.
- ✚ Vi legger til rette for gode møter mellom barn og voksne gjennom dagen.
- ✚ Vi lar barna uttrykke sine synspunkter – og få oppleve at det skaper mening, og at de deltar i beslutningsprosessen.
- ✚ Vi hjelper barna til å forstå verdier og normer som er viktig i fellesskapet.
- ✚ Vi vet at vi er forbilder for barna, og at de fortjener å ha gode modeller. Teori og praksis må henge sammen.
- ✚ Vi er oppmerksomme på barnas tegn og kroppsspråk.
- ✚ Vi formidler og anerkjenner ulikheter.
- ✚ Vi stiller åpne spørsmål, la barna få reflektere.
- ✚ Vi veileder og gi støtte i konflikter.
- ✚ Vi legger grunnlaget for at barna blir aktive deltakere i fellesskapet og erfarer demokratiske prinsipper i barnehage og blant venner.

Barns medvirkning

[Les mer om barns medvirkning i rammeplanen](#)

Slik er det hos oss:

- ✚ Vi gir barna erfaring med å medvirke i sin egen hverdag.
- ✚ Vi har barnesamtaler med 5 -åringene hvert år.
- ✚ Vi lager «ute-kontrakter» med 5 åringen der de selv har ansvar for situasjoner de skal ivareta og mestre.
- ✚ Hvile og søvn blir ivaretatt - slik det passer hvert enkelt barn.
- ✚ Vi tar barnas innspill på alvor.
- ✚ Vi er aktivt lyttende og anerkjennende.
- ✚ Vi tilbyr aktiviteter som engasjerer barna individuelt og på gruppenivå.
- ✚ Vi støtter barna i å sette egne grenser og å respektere andres grenser, og finne løsninger sammen i konfliktsituasjoner.
- ✚ Vi ivaretar alle barn slik at de opplever seg selv som betydningsfull, og at hver enkel har noe å bidra med til fellesskapet.

Samarbeid mellom hjem og barnehage

Foreldreråd og samarbeidsutvalg.

[Les Lov om barnehager §4](#)

[Les mer om samarbeid mellom hjem og barnehage i rammeplanens kapittel 5](#)

Slik er det hos oss:

- ✚ Vi har Foreldremøte/Foreldrerådsmøte (SU og AU).
- ✚ Vi har rutiner på utsendelse av div. skjema og info til foreldrene ved nytt barnehageår.
- ✚ Vi har foreldresamtaler en til to ganger i året.
- ✚ Vi gjennomfører brukerundersøkelse annen hvert år.
- ✚ Vi har daglig kommunikasjon med foreldre i bringe- og hentesituasjonene, der vi ivaretar at barna og foreldrene blir møtt og sett med blick og navn når de kommer om morgenen.
- ✚ Vi har informasjonstavler/ informasjonsskjermer.
- ✚ Vi sender ut månedsplan/-brev og gir informasjon i god tid.
- ✚ Vi bruker Transponder – elektronisk meldebok hvor kommunikasjon mellom barnehage og hjem ivaretas. Alle i personalet skal kunne bruke dette hjelpemiddelet.
- ✚ Vi informerer foreldre om barnets dag.
- ✚ Vi tar foreldres innspill på alvor.

- ✚ Vi inviterer foreldre/foresatte til ulike arrangement i barnehagen

Overganger i barnas liv

I arbeidet med ny kvalitetsplan for et helhetlig opplæringsløp i Sandnes kommune er det utarbeidet Standard for overganger [Les standard for overganger i barnehager og skoler i Sandnes](#)

Når barnet begynner i barnehagen

[Les om start i barnehagen](#)

Slik er oppstarten for nye barn hos oss:

- ✚ Alle barn skal ha en trygg og god start.
- ✚ Vi har rutiner og egne planer for oppstart og tilvenning.
- ✚ Besøksdag(er) i juni for nye barn og foreldre.
- ✚ Vi har oppstartsamtale med foreldrene/foresatte.
- ✚ Vi har primærkontakt til hvert enkelt barn gjennom hele året.
- ✚ Vi tar foreldrenes innspill på alvor og gir de muligheter til å medvirke for individuell tilrettelegging for sitt barn.
- ✚ Vi har tett oppfølging og er fysisk tilgjengelige på barnas nivå.

Overganger innad i barnehagen

[Les om overganger innad i barnehagen](#)

Slik er interne overganger hos oss:

- ✚ Det er mange overganger innad i barnehagen for barna i løpet av en dag. (håndvask, stellesituasjon, måltid, rydding, garderobe-situasjon, ute/inne, osv.) Hos oss har vi fokus på å skape innhold i disse situasjonene.
- ✚ Vi har rutiner på overganger mellom avdelingene innad i barnehagene våre.
- ✚ Vi er bevisst på at det er viktig med god kommunikasjon mellom avdelingene.
- ✚ Vi er sensitive overfor hvert enkelt barn og dets behov i denne prosessen.
- ✚ Vi oppdaterer foreldrene på hvordan overgangen går.

Overgang til skole

[Les om overgang til skole](#)

Slik er overgangen til skole hos oss:

- ✚ Vi samarbeider med Sørbø og Ganddal skole.

- ✚ Vi har eget årshjul for samarbeid barnehage/skole i bydelen vår.
- ✚ Vi besøker skolen og SFO på våren før skolestart, og har fokus på at barna skal bli kjent med begreper de vil møte på skolen. (klasserom, tavle, pennal, m.m.).
- ✚ Vi har samtaler med barna om forventninger og tanker de har om det å begynne på skolen/SFO.
- ✚ Vi har egne 5-års grupper som gir barnegruppe og enkeltbarn opplevelser og erfaringer som forbereder dem til skolestart.
- ✚ Vi har fokus på trafikksikkerhet.
- ✚ Vi gir barna gode muligheter og rom til selvstendighets trening. (toalett, påkledning m.m.).
- ✚ I dialog med foreldrene fyller vi ut overførings skjema til skolen.

Virksomheten har egne rutinebeskrivelser som skal sikre kvalitet og kontinuitet ved alle overganger.

Progresjon

[Les om progresjon i rammeplanen.](#)

Slik er det hos oss:

- ✚ Vi har egen progresjonsplan.
- ✚ Vi har alltid med progresjon når vi planlegger og evaluerer.
- ✚ Vi legger til rette for at barna skal få varierte opplevelser og aktiviteter og oppleve mestring og noe å strekke seg etter.
- ✚ Vi legger til rette for læring og utvikling for enkeltbarn og grupper, utfra barnas egne forutsetninger.
- ✚ Vi fokuserer på prosessen ikke resultatet.

Barnehagens fagområder

[Les om fagområdene i rammeplanen.](#)

Kommunikasjon, språk og tekst

[Les om kommunikasjon, språk og tekst i rammeplanen.](#)

Slik er det hos oss:

- ✚ Vi bruker leken som en viktig arena i språkutviklingen.

- ✚ Vi bruker ASK (alternativ og supplerende kommunikasjon) som alternativ uttrykksform/ språkstøtte.
- ✚ Vi bruker musikk, sang, rim og regler i språkarbeidet.
- ✚ Vi samtaler med barna hele dagen.
- ✚ Vi undrer oss sammen med barna.
- ✚ Vi leser for barna og bruker konkrete i språkarbeid.
- ✚ Vi samarbeider med FBU-Senter for flerkulturelle barn og unge, ved behov.
- ✚ Vi er bevisste på å være gode språkmodeller.
- ✚ Vi snakker og oppmuntrer barn til å leke med språket/fortelle/snakke for der igjennom å øke den språklige bevisstheten.
- ✚ Vi hjelper barna til å sette ord på følelser.

*se vedlegg nr.4 for progresjonsplan.

Kropp, bevegelse, mat og helse

[Les om kropp, bevegelse, mat og helse.](#)

Slik er det hos oss:

- ✚ Vi har faste tur-dager, og legger vekt på at barna skal få gode og positive opplevelser.
- ✚ Vi er mye ute, hver dag og i all slags vær.
- ✚ Vi motiverer barna til å være ute og er til stede i deres utelek.
- ✚ Vi tilbyr frokost, lunsj og fruktmåltid.
- ✚ Vi har faste dager til matlaging avdelingsvis.
- ✚ Vi har gode rutiner for hygiene.
- ✚ Vi planlegger og tilbyr aktiviteter som inneholder variert fysisk aktivitet, der barna får en god opplevelse av egen kropp.
- ✚ Vi har fokus på sunne matvaner.

*se vedlegg nr.4 for progresjonsplan.

Kunst, kultur og kreativitet

[Les om kunst, kultur og kreativitet](#)

Slik er det hos oss:

- ✚ Vi legger til rette for kreative aktiviteter med varierte uttrykksformer.
- ✚ Vi stimulerer til kreativitet gjennom lek.
- ✚ Vi introduserer barna for forskjellige kunst- og kulturuttrykk.

- ✚ Vi lar barna bli kjent med forskjellige materialer og teknikker, og gir de mulighet til skaperglede og utforsking.

*se vedlegg nr.4 for progresjonsplan.

Natur, miljø og teknologi

[Les om natur, miljø og teknologi](#)

Slik er det hos oss:

- ✚ Vi legger til rette for at barna skal bli kjent med barnehagens nærområde.
- ✚ Vi samtaler, undrer oss sammen og stiller åpne spørsmål om det vi sammen opplever. Vi innhenter informasjon og kunnskap om temaet når vi trenger det.
- ✚ Vi har fokus på årstidene.
- ✚ Vi planlegger og legger til rette for varierte opplevelser og aktiviteter.

*se vedlegg nr.4 for progresjonsplan.

Antall, rom og form

[Les om antall, rom og form i rammeplanen](#)

Slik er det hos oss:

- ✚ Vi har spill, puslespill, og konstruksjons materiell lett tilgjengelig.
- ✚ Vi bruker tall og telling i uformelle og formelle læringssituasjoner.
- ✚ Vi bruker de mulighetene det enkelte rom gir både inne og ute.
- ✚ Vi bruke før-matematiske begreper i lek og samtaler med barna, tilpasset barnets alder.
- ✚ Vi lar barna finne løsninger selv og erfare at det finnes mange måter å løse ting på.

*se vedlegg nr.4 for progresjonsplan.

Etikk, religion og filosofi

[Les om etikk, religion og filosofi](#)

Slik er det hos oss:

- ✚ Vi viser at vi har respekt for hverandre. Vi har en forståelse for at det er ulike måter å forstå verden på.
- ✚ Vi gir alle barna muligheter til å delta i tradisjoner som er en del av vår kultur.
- ✚ Vi samarbeider med foreldre for å skape interesse/forståelse for samfunnets mangfold og andre menneskers kultur og leveste.
- ✚ Vi er bevisst på å være gode rollemodeller for grunnleggende normer og regler.

- ✚ Vi sørger for at det enkelte barn opplever at barnehagen er et godt sted å være. At det får en opplevelse av mening og at det er en betydningsfull del av fellesskapet.
- ✚ Vi formidler fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike religioner og livssyn og erfaringer.
- ✚ Vi tar foreldres innspill på alvor, og legge til rette for at enkeltbarnet kan få lov til å formidle tradisjoner og verdier fra egen familie.

*se vedlegg nr.4 for progresjonsplan.

Nærmiljø og samfunn

[Les om nærmiljø og samfunn](#)

Slik er det hos oss:

- ✚ Vi har egne sikkerhetsrutiner når det gjelder tur.
- ✚ Vi er kjent med barnehagens uteområde og bruker det til variert lek. Vi hjelpe barna til å orientere seg, bli kjent og trygg i barnehagens nærområde.
- ✚ Vi introdusere barna for personer, steder og institusjoner for å skape tilhørighet.
- ✚ Vi går på tur i barnehagens nærområde, tilpasset barnas alder.
- ✚ Vi besøker hjemmet til alle 5 åringen.
- ✚ Vi ivaretar Trafikksikkerhet på tur.
- ✚ Vi introduserer barna for samisk kultur, og markerer samefolkets dag.
- ✚ Vi lar alle barn få oppleve at de blir sett, hørt, lyttet til, respektert og anerkjent, gir de erfaring om at alle er like viktige i fellesskapet.
- ✚ Vi legger til rette og samtaler om hvorfor vi har lover og regler
- ✚ Vi tar barns innspill med i utarbeidelse av regler og rutiner som gjelder dem.

*se vedlegg nr.4 for progresjonsplan.

Trafikksikker kommune/ trafikksikker barnehage

Sandnes kommune er godkjent som trafikksikker kommune. Det innebærer blant annet at kommunen har en trafikksikkerhetsplan. Også barnehagene er involvert i arbeidet med trafikksikkerhet.

Dette innebærer at barnehagens trafikkopplæring innlemmes som en del av omsorgs- og opplæringsarbeidet og nedfelles i barnehagens årsplan.

[Les mer om trafikksikker kommune på kommunens hjemmesider.](#)

[Les mer om trafikksikre barnehager på tryggtrafikk.no](http://tryggtrafikk.no)

Slik er det hos oss:

- ✚ Vi har utarbeidet egne rutiner for tur, og har alltid med førstehjelps utstyr, telefonlister, krysse-lister og mobiltelefon.
- ✚ Vi snakker med barna om trafikkregler som gjelder for oss som fotgjengere.
- ✚ Vi bruker sansene når vi er ute på tur.
- ✚ Vi har alltid på refleksvester når vi går utenfor barnehagen.
- ✚ Vi informerer foreldrene på foreldremøte og ved behov om rutiner og planer for våre turer.
- ✚ På tur – samtaler vi om turen, trafikkregler, avklarer hvem som går først og sist. Barna har sin faste tur-venn som de holder hånd med.

Taushetsplikt

Alle som jobber i barnehagen er pålagt taushetsplikt og må skrive under på et taushetsløfte i forhold til informasjon som gjelder barn, de foresatte og personalet.

Politiattest

Alle som jobber i barnehage, må legge fram politiattest ved tiltredelse. Attesten skal vise om vedkommende er siktet, tiltalt eller dømt for seksuelle overgrep.

Samarbeidspartnere

Barnehagen har mange samarbeidspartnere. Det er blant annet pedagogisk psykologisk tjeneste – PPT, styrket barnehagetilbud, helsestasjon, barne- og familieenheten, senter for flerspråklige barn og unge - FBU og skole.

Barnehagen har en lovpålagt [opplysningsplikt til barnevernet](#) som gjelder forhold de blir kjent med der barns helse og utvikling står i fare.

Barne- og familieenheten

Barne- og familieenheten består av to avdelinger

- ✚ Avdeling barnevern
- ✚ Avdeling ressurscenter for barn og familier.

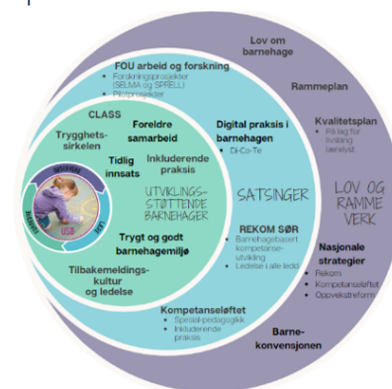
Planer i Sandnes kommune:

- [Kommuneplan](#)
- [Handlings- og økonomiplan 2023-2026](#)
- [Overordnet beredskapsplan Sandnes kommune](#)
- [Mal for sykefraværsoppfølging](#)
- [Miljørettet helsevern](#)
- [Standard for overganger i Sandnes Kommune](#)
- [Plan for psykisk helsearbeid](#)
- [Rekrutteringsveileder](#)
- [Plan mot barnefattigdom 2017-2025](#)
- [Plan for inkludering og integrering](#)
- [Folkehelse i Sandnes kommune](#)
- [Sandnes helt enkelt - Metodikk for arbeid med digitalisering, smartby og innovasjon i Sandnes.](#)
- [Kvalitetsplan for et helhetlig utdanningsløp i Sandnes kommune](#)

Vedlegg nr. 1, Utviklingsplan for profesjonelle læringsfellesskap

UTVIKLINGSPLAN FOR PROFESJONELLE LÆRINGSFELLESKAP- USB

Virksomhet:	Ganddal barnehagene
Periode:	Høsten 2023 → våren 2026
Formål:	<ul style="list-style-type: none"> • Vi skal ha profesjonelle læringsfellesskap hvor personalet øker egen handlingskompetanse gjennom forskningsbasert kunnskap • Vi skal ha profesjonelle læringsfellesskap hvor virksomheten øker sin kollektive kapasitet
Arbeidsgruppe:	Brit Elise Tengedal, tilrettelegger → Sørbø barnehage Sør Cecilie Helgeland, tilrettelegger → Sørbø barnehage Nord Siri Haga, tilrettelegger → Ganddal barnehage Marianne J. Telstø, virksomhetsleder → Ganddal barnehagene

År:	Innsatsområder:	Mål:	Metode:	Litteratur/ Data:
2023 -høst Vår 2024	<p>Tilknytning</p> <ul style="list-style-type: none"> • Barnesyn • Trygghets-sirkelen • Den viktige ansatte <p>Emosjonell og atferdsmessig støtte</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sensitive ansatte • Positivt klima • Negativt klima • Ta barns perspektiv <p>Et trygt og godt barnehagemiljø</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inkludering/barnehagens psykososiale miljø • Observasjonskompetanse • Foreldresamarbeid • Veiledning/ tilbakemelding <p>*Evaluerig, halvårlig</p>	<p>Alle ansatte skal:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vite hvorfor vi er en tilknytningsbarnehage. - kjenne til tilknytningsteori - kunne forklare og anvende trygghets-sirkelen i sitt arbeid med barn. <p>→ felles forståelse om hvordan sikre et godt psykososialt miljø. Kunnskap om hvordan vi melder fra når vi får mistanke om/ kjennskap til at et barn ikke har det trygt og godt. Kompetanse i å undersøke, observere og å samtale med barna, vi jobber kollektivt med å tolke og forstå de observasjonene og samtalene vi</p>	<p>Refleksjonsgrupper for assistenter, fagarbeider og pedagoger</p> <p>Praksisfortelling</p> <p>Begreper</p> <p>Lese felles</p> <p>litteratur</p> <p>Omsorgsblomsten</p> <p>Trygghets-sirkelen</p> <p>→ I-G-P ved barnehagens ulike møter. Aktiv bruk av filmer, artikler, og forelesning.</p>	<p>Rammeplan</p> <p>Småbarnspedagogikk, Haugen, Løkken og Røthle</p> <p>Se barnet innenfra;</p> <p>Brandtzæg, Torsteinsson, Øyestad</p> <p>Alternative podkaster/ filmer:</p> <p>Foreldrerådet</p> <p>Tidligvakt</p> <p>Hva er utrygg tilknytning med psykologspesialister Ida Brandtzæg og Stig Torsteinsson</p> <p>→ Utdirs kompetansepakke, modul 1 og 2; Trygt og godt barnehagemiljø</p>

		gjennomfører. Økt fokus på foreldresamarbeid og egen tilbakemeldingskultur.		
Høst 2024 Vår 2025	Tilknytning <ul style="list-style-type: none"> Barnesyn Trygghetssirkelen Den viktige ansatte Organisering av avdelingen og barnehagedagen <ul style="list-style-type: none"> Støtte til regulering av atferd Produktivitet Form på det pedagogiske arbeidet Et trygt og godt barnehagemiljø <ul style="list-style-type: none"> Inkludering Tiltak og skriftlig plan Foreldresamarbeid Veiledning/tilbakemelding *Evaluering, halvårlig	Alle ansatte skal: - utfra et tilknytningsperspektiv være med å bidra til en forutsigbar og strukturert barnehagehverdag. - ha kjennskap til verdien av gode rutiner i møte med barn - kjenne til, og kunne anvende gode reguleringsstrategier med trygghetssirkelen som utgangspunkt. → få kjennskap til kunnskapsbaserte tiltak for å fremme og forebygge et trygt og godt barnehagemiljø. Sette inn egnede tiltak dersom et barn ikke har det trygt og godt. Økt fokus på foreldresamarbeid og egen tilbakemeldingskultur.	Refleksjonsgrupper for assistenter, fagarbeiderne og pedagoger Praksisfortelling Begreper Lese felles litteratur → I-G-P ved barnehagens ulike møter. Aktiv bruk av filmer, artikler, og forelesning.	Rammeplan Småbarnspedagogikk; Haugen, Løkken og Røthle Se barnet innenfra; Brandtzæg, Torsteinsson, Øyestad Alternative podkaster/ filmer: Foreldrerådet Tidligvakt Hva er utrygg tilknytning med psykologspesialister Ida Brandtzæg og Stig Torsteinsson → Udirs kompetansepakke, modul 3 og 4; Trygt og godt barnehagemiljø
Høst 2025 Vår 2026	Tilknytning <ul style="list-style-type: none"> Barnesyn Trygghetssirkelen Den viktige ansatte Støtte til læring og utvikling <ul style="list-style-type: none"> Utvidelse av kognisjon/ higher level of thinking Kvalitet på tilbakemelding Språkstøtte 	Alle ansatte skal - ut fra et tilknytningsperspektiv jobbe aktivt for å fremme læring i alle situasjoner med barn. Barnets utvikling skal være i den ansattes fokus både individuelt og i et felles perspektiv. - ha bevisst bruk av læringsbegrep med utgangspunkt i dimensjonene under støtte til læring og utvikling.	Refleksjonsgrupper for assistenter, fagarbeiderne og pedagoger Praksisfortelling Begreper Lese felles litteratur	

	Et trygt og godt barnehagemiljø <ul style="list-style-type: none"> Inkludering gjennom fellesskapende aktiviteter Skriftlig plan Foreldresamarbeid Veiledning/tilbakemelding *Evaluering, halvårlig	→ få større forståelse og kompetanse knyttet opp mot å skriftlige planer basert på undersøkelser, faglige vurderinger og barnets beste. Evalueringskompetanse. Vi fordyp oss i leken som sentralt tema for fellesskapende aktiviteter. Økt fokus på foreldresamarbeid og egen tilbakemeldingskultur.	→ I-G-P ved barnehagens ulike møter. Aktiv bruk av filmer, artikler, og forelesning.	→ Udirs kompetansepakke, modul 4 og 5; Trygt og godt barnehagemiljø
høst 2026 Vår 2027	Tilknytning <ul style="list-style-type: none"> Barnesyn Trygghetssirkelen Den viktige ansatte Emosjonell og atferdsmessig støtte <ul style="list-style-type: none"> Sensitive ansatte Positivt klima Negativt klima Ta barns perspektiv Et trygt og godt barnehagemiljø <ul style="list-style-type: none"> Inkludering Barns perspektiv og fysiske miljø Foreldresamarbeid Veiledning/tilbakemelding *Evaluering, halvårlig	Alle ansatte skal: - vite hvorfor vi er en tilknytningsbarnehage. - kjenne til tilknytningsteori - bruke trygghetssirkelen i alt vårt arbeid. Den enkelte ansatte skal være større sterkere, klokere og god. - Være bevisst viktigheten av positivt klima blant ansatte og barn. → felles forståelse om hvordan sikre et godt psykososialt miljø. Vi fordyp oss i barneperspektivet og betydningen av barnehagens fysiske miljø. Økt fokus på foreldresamarbeid og egen tilbakemeldingskultur.	Refleksjonsgrupper for assistenter, fagarbeiderne og pedagoger Praksisfortelling Begreper Lese felles litteratur → I-G-P ved barnehagens ulike møter. Aktiv bruk av filmer, artikler, og forelesning.	Podkast: Tidligvakt → Udirs kompetansepakke, modul 6; Trygt og godt barnehagemiljø

*Egen utviklingsplan skal utarbeides avdelingsvis. Hvor mål knyttes opp mot ønsket progresjon. Evalueres og justeres hvert halvår, ansv. Ped.leder

Emosjonell og atferdsmessig støtte	
Positivt klima	relasjoner, positive følelser og respekt
Negativt klima	negative følelser, straffende voksenatferd, voksnes negativitet og barns negativitet
Voksnes sensitivitet	oppmerksomhet, respondere, ser og bemerke problemer og barns velvære -inkludert trøst
Ta barns perspektiv	fokus på barn, fleksibilitet og selvstendighet
Organisering av avdelingen og barnehagedagen	
Støtte til regulering av atferd	tydelige forventninger, proaktiv, støtte til positiv atferd, rettleiding, positiv reformulering og problematferd
Produktivitet	legge til rette for og maksimer tid brukt på læring. Rutiner, overganger og forberedelser
Form på det pedagogiske arbeidet	aktiv tilrettelegging og støtte. Variasjon i modaliteter og materialer. Barns interesse, engasjement og aktivitet. Tydelighet i læringsmål
Støtte til læring og utvikling	
Utvidelse av kognisjon/ higher level of thinking	Analyse og resonnering. Kreativitet / skape noe. Integrere ny kunnskap på tvers av aktiviteter. Relatere ny informasjon til dagliglivet og opplevelser
Kvalitet på tilbakemelding	Bygge stillas / gi hint. Gi informasjon, oppmuntre, støtte og bekrefte
Språkstøtte	Samtaler / støtte bruk av språk. Gjentakelse og forklaring. Selvsnakk og parallellsnakk. Avansert språk

PERIODEPLANER FOR 2023/24		
August September Oktober	<p>«En god start» Tilknytning er hovedmål for perioden. Sentrale stikkord: trygghet og tillit</p> <p>Hva er en god start for barn som begynner i en ny barnehage? I begynnelsen av denne perioden er fokuset først og fremst at primærkontakt og nye primærbarn etablerer kontakt og danner gode relasjoner. Vi skal bli kjent med nye foreldre og nytt personal. Etter hvert skal vi bli kjent med alle de nye barna. Vi skal opprettholde en god relasjon med «gamle» barn Rutiner skal læres. Hvem er jeg, og hvem er du? Hva kan vi gjøre sammen? I denne perioden er det viktig å være bevisst seg selv som en sensitiv voksen.</p>	<p>Kropp, bevegelse, mat og helse</p> <p>Kommunikasjon, språk og tekst</p>
November Desember	<p>«O jul med din glede»! Førjulstida er en tid med forventninger og spenning i barnehagen. Vi har mange opplevelser vi vil at barna skal få ta del i, og vi forbereder oss alle til jul. Denne tida kan lett bli hektisk både i barnehagen og hjemme, og vi må derfor ha mye fokus på ro og god tid og alt det innebærer. Vår førjulstid handler mye om å ta utgangspunkt i tradisjoner ved å bruke fortellinger fra verdslig litteratur fra Bibelen -fra snekker Andersen til Jesubarnet. Vi har felles adventsstunder for småbarna og for de store barna. Vi snakker om etiske spørsmål knyttet til religion og etikk – ut fra barnas alder og modning. «GLEDE» er et stikkord – hvordan gleder vi andre? Denne tida gir gode muligheter til å stimulere barnas kognitive utvikling og stille åpne spørsmål</p>	<p>Etikk, religion og filosofi</p> <p>Kommunikasjon, språk og tekst</p> <p>Kunst, kultur og kreativitet</p> <p>Antall, rom og form</p>
Januar Februar Mars	<p>«Det var en gang» Dette temaet starter vi med etter juleferien. Vi tar utgangspunkt i eventyr, fortellinger og barnelitteratur, sagn og myter. Leken inspireres av fantasi og kreative fortellinger. Og inni her utvikler vi vårt karneval med utgangspunkt i noen av disse fortellingene. Vi lager kostymer selv av det vi måtte ha av materiell og ber foreldre ha med gamle t-skjorter til dette bruket. Vi markerer samefolkets dag 06. februar, og vi forbereder påsken. I denne perioden er det viktig å ta barns perspektiv og være bevisst hvordan en organiserer avdelingen og barnehagedagen – i det ligger det produktivitet og formen på det pedagogiske arbeidet.</p>	<p>Kommunikasjon, språk og tekst</p> <p>Natur, teknikk og miljø</p>
April Mai Juni	<p>«Når det spirer og gror» Våren har mange kjennetegn. Endringer vises i naturen, blader på trær og blomster kommer frem, fugler kommer tilbake og temperaturen endrer seg. Vi tar barna med i undring og bevisstgjøring over det som skjer. I denne perioden er det også flere merkedager som skal markeres. I denne tiden er det gode muligheter for å undre seg i sammen med barna, stille åpne spørsmål og være bevisst stimulering av kognitiv utvikling.</p>	
Juli August	<p>«Sol og regn, latter og sang» Vi oppsummerer og avslutter barnehageåret. Sommerbarnehage innebærer ferieavvikling for store og små. Vi lager egen plan for sommerbarnehagen. I sommerbarnehagetida kan det være viktig å ha fokus på positivt klima og gode relasjoner barn og ansatte imellom, og at vi møter barna som sensitive voksne.</p>	<p>Nærmiljø og Samfunn</p> <p>Kommunikasjon, språk og tekst</p>

Vedlegg nr. 4, Progresjonsplaner

Mål:	Kommunikasjon, språk og tekst Alle barn skal ha språklige ferdigheter for å kunne delta i felleskapet
1-2 åringen	Opplevelse av: At voksne rundt setter ord på barns handlinger Å få støtte til å sette ord på egne handlinger Får hjelp til å sette ord på følelser Få hjelp til å sette ord på det som skjer og skal skje – forutsigbarhet
3- åringen	Erfaring med: Samme som over i tillegg til: Å bli lest for, og lage historier sammen Gjenkjenne navnet sitt, og sin bokstav Sette ord på det som skjer, og det som skal skje. Samt sette ord på følelser Lek med språket, rim og regler Å lytte når andre snakker Rim og regler
4- åringen	Påvirke og delta: Samme som over i tillegg til: Være med på «Språksprell» Oppmerksomhet på lyder, og rytmen i språket Kjennskap til flere bokstaver i navnet sitt. Kunne flere rim og regler Stavelsesdeling og ordanalyse
5-6 åringen	Forståelse for: Samme som over i tillegg til: Kunne høre en beskjed – og utføre handlingen Kunne vente på tur, gi tur – og ta tur Holde fokus i gruppen, i lek og strukturert aktivitet Sette ord på egne og andres handlinger i det sosiale samspillet. Konfliktløsning med ord, uten hjelp Ord- og setningsbevissthet/Morfembevissthet Kjenne igjen enkle ordbilder Fortelle vitser og vite hva en vits er

Mål:	Kropp, bevegelse, mat og helse Trygghet til egen kropp, trygghet til underlaget og trygghet til andre mennesker
1-2 åringen	Opplevelse av: Rulle, Krype, krabbe, gange, løpe, Bli kjent med, bruk av redskaper til måltid Hygiene Mestring av enkelt formingsutstyr Munnmotorikk Smaker Sansemotorikk Kjenne til kroppsbegreper
3- åringen	Erfaringer med: Samme so over, i tillegg: Hopp og landing, gå ned trapper, kaste med ball, balanse, sykle på trehjulssyssel Bruk av kniv, skje og gaffel. Formingsutstyr Bevisst omkring egen kropp Selvstendighet i på, og avkledning og i toalettsituasjon
4- åringen	Påvirke og delta: Samme som over, i tillegg Hinke Gå opp og ned trapp med en fot på hvert trinn Gå lengre turer i ulendt terreng Lære om kroppen, og hvordan den fungerer Gi mulighet for grunnleggende forståelse for hvordan sunn og variert mat kan bidra til god helse Regelleker
5-6 åringen	Forståelse for: Samme som over, i tillegg: Hoppe ned en trapp, hopper av dissen i fart, hopper fremover på to bein, kaste og fange ball Stupe kråke, hinke, balansere på en fot Mestre finmotoriske utfordringer som krever koordinering av flere sanser Lære om godt blyantgrep og god sittestilling

Mål:	Kunst, kultur og kreativitet Barn skal få oppleve gleden av erfaringer med skapende virksomhet og musikk, erfare ulike sanse og kulturopplevelser
1-2 åringen	Opplevelse av: Blir presentert for ulike grunnmaterialer Sang og musikk med enkle rytmeinstrumenter Dans Drama Bli kjent med primærfargene Bilder og bøker Opplive merkedagene i barnehagen
3- åringen	Erfaring med: Samme som over, i tillegg til: Enkle maleteknikker Enkel dramatisering Begynnende skaperglede Fantasi i naturopplevelser
4- åringen	Påvirke og delta: Samme som over, i tillegg: Stå fram i samling Kjennskap til flagg, sanger, høytider fra ulike nasjonaliteter i barnehagen Kjennskap til ulike kunstuttrykk, for eksempel skulptur, maleri og lignende Kjennskap til tradisjonell barnekultur; sanger og sangleker
5-6 åringen	Forståelse for: Samme som over, i tillegg: Få innblikk i og delta i alt som skal til for å lage en forestilling Lage kunstutstilling Kjennskap til primærfarger og sekundærfarger Opplive ulik arkitektur i nærområdet

Mål:	Natur, miljø og teknologi Barn skal erfare glede og gode opplevelser som gir innsikt og forståelse i naturen
1-2 åringen	Opplevelser av: Barna får en introduksjon til natur gjennom: Bevissthet om lukter, syn, hørsel, smak, taktil Sette ord på sansene 1. hånds erfaringer Bruk av kroppen i naturen Fantasi i naturopplevelser Bli sett, hørt og lyttet til. Respektert, anerkjent, og oppleve at de er likeverdige Deltar i enkle valg i hverdagen
3- åringen	Erfaringer med: Samme som over, i tillegg: Litt lengre turer i nærmiljøet Bli kjent med noen fuglearter Bli kjent med noen blomster
4-åringen	Påvirke og delta: Samme som over, i tillegg: Utarbeide kart over turområde Landart – bruk av naturmateriell Følge utviklingen av rumpetroll Navn på trær Eksperimenter og utforskning
5-6 åringen	Forståelse for: Samme som over, i tillegg: Tekniske hjelpemidler i hverdagen Verdensrommet Besøk på Vitensenteret Miljøvern

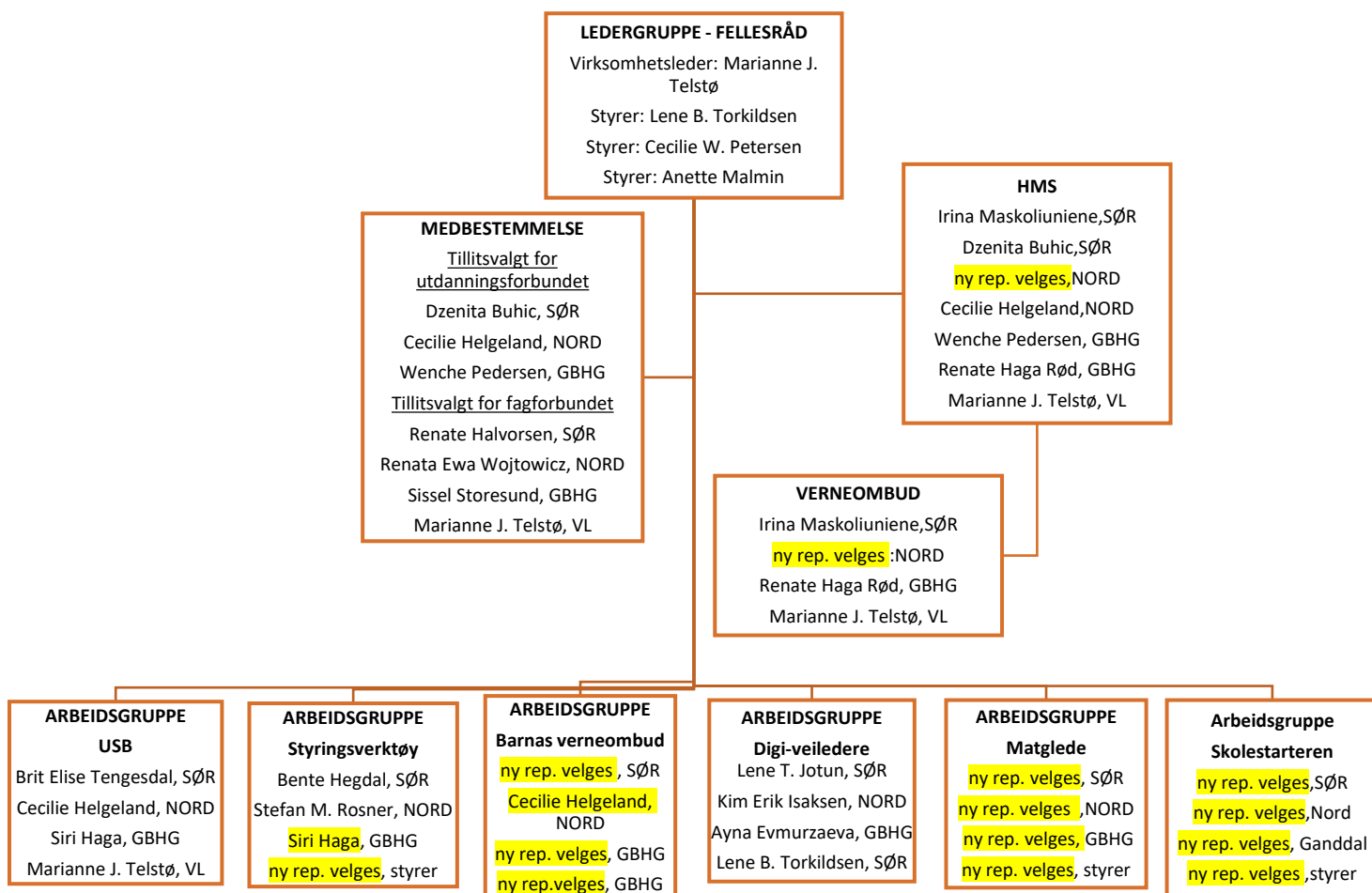
Mål:	Antall, rom og form Styrke barns nysgjerrighet, matematikkglede og lyst til å utforske matematiske sammenhenger
1-2 åringen	Opplevelse av: Finne fram, orientere seg i rommet, lokalisering og plassering. Synliggjøre ulikheter og likheter. Resonnere og undre seg sammen om likheter, ulikheter, størrelser og antall. Skille begreper, “stor og liten” og lignende Erfare ulike typer størrelser, former og mål gjennom å sortere og sammenligne. Puslespill Enkle spill Telle til fire eller fem (Vi teller til fem på ulike språk)
3- åringen	Erfaringer med: Samme som over, i tillegg: Erfarer, utforsker og leker med form og mønster. Telling til ti Kjenne og skille noen preposisjoner; over, under, mellom osv. Erfare måling; eks: lengde, høyde, Kan sortere ulike grupper. Farger, bestikk, mønster og lignende.
4- åringen	Påvirke og delta: Samme som over, i tillegg: Differensieringer, måleenheter og målesystemer, lengde, areal, volum, tid, vekt og penger. Tall, antallsord, telle systemer, Rollelek, rollespill, fantasilek, gjemsel, strategispill, Design; Former, figurer, mønster og symmetri Sammenligne ulike typer størrelser, former og mål gjennom å sortere og Kjenne til utseende på tallene 1-3, kunne ruke preposisjonene i dagligtale Sortere i kategorier alene
5-6 åringen	Forståelse for: Samme som over, i tillegg: Forklaring og argumentasjon Begrunnelse og forklaring, resonnementer og logiske slutninger. Design; arkitektur og kunst Kjenne til ulike før matematiske begrep (over, under osv.), og noen matematiske begrep Telle til minst 20 Kan beskrive ulike gjenstander Begynnende kjennskap til penger Medansvar for sortering av leker, spesielt ute Bli kjent med begreper innen måling og tid

Mål:	Etikk, religion og filosofi Respekt for menneskeverd og natur, åndsfrihet, nestekjærighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet
1-2 åringen	Opplevelse av: Erfare omsorg Hjelpe barnet til å være godt mot andre, trøste og hjelpe Begynnende turtaking Erfare gode samtaler og rom for undring Sanger, bøker og fortellinger knyttet til høytider og tradisjoner Bli møtt med respekt- Sett, hørt og anerkjent Erfare begynnende respekt for andre, deling og være greie. Andres grenser
3- åringen	Erfaring med: Samme som over, i tillegg til: Hjelpe barn til å sette ord på det de føler og tenker Hjelp til konfliktløsning Øve seg i å vente på tur Undre seg sammen med barnet der og da Vise omsorg for andre, og høflighet
4- åringen	Påvirke og delta: Samme som over, i tillegg til: Få kjennskap til kristne høytider og tradisjoner, og få kjennskap til Tradisjoner knyttet til høytider i religioner og livssyn som er representert i barnegruppen Hevde seg selv og sine meninger på en positiv måte Være åpne for barnets undringer, og møte alle refleksjoner barnet gjør med respekt Ta opp spørsmål som gjelder de store ting i livet og verden, og være med barnet i deres tankesprang. Vise omsorg, respekt og ha toleranse for andre. Undrende samtaler i de fleste situasjoner
5-6 åringen	Forståelse for: Samme som over, i tillegg til: Drøfte etiske problemstillinger og prøve å sette seg inn andres situasjon Kunne løse uenigheter med ord og i en god tone Etablere og holde på et vennskap Lære selvkontroll, og mestre problemløsning

Mål:	Nærmiljø og samfunn Medvirkning og forståelse for fellesskap
1-2 åringen	Opplevelse av: Delta i barnehagens felles aktiviteter utfra egne forutsetninger. Små turer med vogn i nærmiljøet At egne og andres ytringer blir tatt på alvor. Bli kjent med, og få opplevelser med barnehagens ute- og nærområde. Bli trygg på seg selv, voksne og barn i barnehagen. Hører nasjonalsangen Øver på å gå i 17.maitog Synliggjøre nasjonalitetene som er representerte i gruppa Delta på samling med temaet «samenes dag» Gjøre valg av aktiviteter Danner gode relasjoner Opplever å være en del av et fellesskap
3- åringen	Erfaringer med: Samme som over – i tillegg til: Være med å velge bøker som skal leses Bygger gode relasjoner Opplever gleden over å ha noen å leke sammen med Deltar i nasjonalsangen Kjennskap til flagget og om Norge sine tradisjoner på 17.mai Kjennskap til flaggene til andre kulturer. Si «god morgen» Sanger på ulike språk representert på avdelingen. Delta på aktiviteter med temaet «samenes dag» Kjennskap til Sameflagget
4- åringen	Påvirke og delta: Samme som over, i tillegg til: Bli kjent med institusjoner og steder i nærmiljøet Samefolkets dag (6.februar) Utvikler forståelse for ulike kulturer, tradisjoner og levesett Lære om nærmiljøet og trafikken. Trafikkregler (skilt) Deltar på bussturer evt. tog tur Synge sanger på ulike språk på avdelingen.. Snakke om hvordan vi har det, og hvordan andre har det. Alle like verdifulle. Gjenkjenne sameflagget
5-6 åringen	Forståelse for: Samme som over, i tillegg til: Er med på å planlegge og evaluere aktiviteter og innhold i temaer og prosjektarbeid Bli kjent med biblioteket Få kjennskap til media og internett Bli kjent med Sørbo skole og Ganddal skole Få kunnskap om kildesortering og lære om Bærekraftig utvikling Få mulighet til å bruke PC og iPad.

	Bruk av Programvarer for flere fagområder. Oppleve og undre seg over naturen Innsikt i miljøvern Kunnskap om dyr og planter Undre seg å eksperimentere over den fysiske verden Erfaringer med IKT
--	--

Vedlegg nr. 5, organisasjonskart

Under revidering, nye arbeidsgrupper skal etableres ved oppstart av nytt barnehageår! Pedagogene skal delta i utviklingsarbeid i egen arbeidsgruppe, basert på kompetanse og interesse. Fom. våren 2024 skal disse erstatte noen av de interne pedagogmøtene